

مجتبه شوشتری
دبیر گروه اطلاعات و اخبار

به روایت آمار ۳۹۰روز از برداشتن اولین گام برای برگزاری انتخابات یازدهم اسفند سال ۱۴۰۲ می‌گذرد. روزهای ابتدایی دی‌ماه سال ۱۴۰۱ جلسات رسمی انتخابات در ستاد فرمانداری مشهد برای بررسی چگونگی برگزاری دوازدهمین دوره انتخابات مجلس شورای اسلامی آغاز شد. از دی‌ماه پارسال تا بهمن امسال که در روزهای پایانی آن قرار داریم، بیش از ۱۰گام انتخابات طی شده است و اکنون در آستانه آغاز تبلیغات رسمی کاندیداها و فرارسیدن روز انتخابات قرار گرفته‌ایم. تقویم روزشمار انتخابات به عدد شانزده رسیده و زمان زیادی به روز انتخابات نمانده است. در این شب و روزهایی که گروه‌ها و تشکل‌ها و ائتلاف‌ها در تب‌وتاب نهایی‌کردن لیست‌های انتخاباتی هستند و مسئولان در جنب‌وجوش تدارکات راستای برگزاری انتخابات، برای گفت‌وگوی انتخاباتی سراغ فرماندار مشهد رفتیم که به گفته خودش از دی‌ماه پارسال تاکنون فرایند انتخابات و تدارکات برای آن، جزو فهرست کارهای مستمرش

بوده است. قرار گفت‌وگویمان با فرماندار مشهد بر خلاف مصاحبه‌های قبلی که در ساختمان شیشه‌ای خیابان پاسداران بود، این‌بار وسط تحریریه روزنامه شهرآرا و پشت میزی که به نام «میز انتخابات» برای گفت‌وگو با متولیان و مسئولان انتخابات آماده کرده‌ایم، برگزار شد. از فرماندار خواستیم فرایند انتخابات را از دی‌ماه پارسال تا امروز خلاصه‌وار برایمان بازگو کند. از شرح گام‌های انتخابات گرفته تا نقدها به بررسی صلاحیت‌ها، تغییرات در فرایند انتخابات امسال، بحث مشارکت، چگونگی انتخاب معتمدین انتخابات، رفتارهای گروه‌های سیاسی، لیست‌های انتخاباتی، فعالیت ائتلاف‌ها و غیره جزو محورهای پرسش‌هایمان از فرماندار مشهد بود. آنچه در ادامه می‌آید، نسخه مکتوب گفت‌وگوی ما با محسن داووری فرماندار مشهد مقدس است. نسخه تصویری این‌گفت‌وگو نیز در شهرآرانسیوز منتشر می‌شود. برای مشاهده این ویدئو کد روبه‌رو را اسکن کنید.

فرماندار مشهد با حضور در تحریریه شهرآرا، فرایند برگزاری انتخابات از آغاز تا به امروز را تشریح کرد

۳۹۰روز تلاش برای یک روز باشکوه

چگونگی انتخاب ۱۱معمد انتخابات

رئیس ثبت احوال و فرماندار است. به این ترتیب، هیئت اجرایی با این یازده نفر تشکیل شد. درواقع هیئت اجرایی شامل معتمدین انتخابات و سه نفر حقوقی است.

● برای جذب مشارکت رأی‌اولی‌ها که از نسل دهه‌هشتادی‌ها هستند و نسلی متفاوت با مطالباتی متفاوت، چه برنامه‌هایی داشته‌اید و اینکه چه تعداد رأی‌اولی در مشهد داریم؟ حدود ۱۲۰هزار رأی‌اولی در شهرستان مشهد داریم که از سال ۱۴۰۰امکان رأی‌دادن داشته‌اند و حالا اولین بار می‌توانند در انتخابات شرکت کنند. اجرای پویش‌هایی را در دستورکار داریم که برای حضور رأی‌اولی‌ها در انتخابات برگزار خواهد شد. برخی از این رأی‌اولی‌ها را در برگزاری انتخابات سهمیم کردیم و نقش دادیم.

● درمجموع چه تعداد افراد واجد رأی‌دادن در مشهد داریم؟ چون عدد مجموع افراد واجد شرایط رأی‌دادن متغیر است و باید وزارت کشور ابلاغ کند، اجازه دهید در نوبه خودش به‌صورت رسمی اعلام شود.

● چگونه و بر چه اساسی معتمدین انتخابات را انتخاب کردید؟ این افراد باید از بین معتمدین شهر انتخاب می‌شدند. این روند بسیار مهم و حساس بود. بانک اطلاعاتی را که از دوره‌های گذشته فرمانداری موجود بود، بررسی کردیم. همه معتمدینی را که در هیئت اجرایی بودند، احصا کردیم. گروه‌ها، تشکل‌ها، چهره‌ها و افراد مؤثر را دعوت کردیم و درنهایت پس از بررسی‌های دقیق، ۲۵۰نفر را که طبق قانون واجد شرایط بودند، انتخاب کردیم. در قانون شرایط خاصی برای معتمدین تعیین شده است، ازجمله اینکه آن‌ها نباید یا کاندیداها نسبت سببی یا نسبی داشته باشند. یاد‌نظرگرفتن این بندهای قانونی، در مرحله بعد ۱۰۳نفر معتمدرا انتخاب کردیم. با نظر شورای نگهبان و هیئت نظارت، ۱۰۳نفر را به سی نفر رساندیم. این سی نفر معتمدین انتخابات از چهره‌ها و اقشار مختلف سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی بودند که همه را دعوت کردیم. سپس خود این افراد هشت نفر را از بین خودشان در فهرست نهایی معتمدین انتخاب کردند.

با حضور این هشت نفر و سه نفر شخصیت حقوقی که قانون مشخص کرده است، فهرست معتمدین به یازده نفر رسید. سه نفر حقوقی شامل دادستان،

مشارکت، سلامت، رقابت واقعی و امنیت؛ چهار راهبرد مهم انتخابات

● فرایند انتخابات ۱۴۰۲ از مرحله تشکیل ستاد، شروع ثبت‌نام‌ها، بررسی و تأیید صلاحیت‌ها، حالا به مرحله تبلیغات و نزدیک‌شدن به فرایند رأی‌گیری نزدیک شده است. جناب فرماندار، به‌طور کلی گام‌های طی‌شده برای انتخابات پیش‌رو را تشریح کنید.

نگاه دنیا به انتخابات یازدهم اسفند است و اینکه آیا مردم پرشور به صحنه انتخابات خواهند آمد یا نه. بنابراین با درنظرگرفتن این اهمیت، فرایند انتخابات را از دی‌ماه ۱۴۰۱ در دستورکار هیامان گذاشتیم تا بتوانیم در وسعت خوبی تصمیم‌گیری کنیم. اولین گام ما آسیب‌شناسی اقدامات در انتخابات دوره‌های گذشته بود. اقدام بعدی، ترسیم چشم‌انداز انتخابات بود. به‌طور مستمر در فهرست برنامه‌ها، موضوع انتخابات را پیگیری کردیم تا به مراحل اجرایی رسید.

● سازوکار و ماهیت اصلی این فرایند برای برگزاری انتخابات چه بوده است؟ سازوکاری که مادنبال کردیم، همان چهار راهبرد مهمی است که رهبر معظم انقلاب فرمودند: مشارکت حداکثری، سلامت انتخابات، رقابت واقعی و امنیت در انتخابات. سناریوهای جامع و کاملی پیش‌بینی کردیم تا در همه شعب اخذ رأی این چهار راهبرد را به‌خوبی بتوانیم عملیاتی کنیم. بنابراین از زمان شروع پویش ثبت‌نام‌های برای دوازدهمین دوره انتخابات مجلس شورای اسلامی و سپس هیئت‌های اجرایی و انتخاب معتمدین و در ادامه بررسی صلاحیت‌ها و اقدامات دیگر در فرایند انتخابات این راهبردها را مدنظر قرار دادیم.

● مناظرات انتخاباتی یکی از مراحل است که می‌تواند تنور انتخابات را داغ کند و در عین حال جذابیت‌هایی هم دارد. برای انتخابات مجلس در مشهد، مناظره قرار است چه نقشی ایفا کند و با چه سازوکاری تعریف شده است؟ به‌طور مشخص امکان مناظره برای ۵۳۳نامزد چطور برنامه‌ریزی شده است؟

مناظرات در حال ضبط است و در همان شبکه‌های مخصوص ویژه حوزه انتخابیه مشهد و کلات پخش خواهد شد، ولی اینکه چه تعداد از ۵۳۳کاندیدایای مناظرات خواهند آمد، به‌خود کاندیداها بستگی دارد. شاید عده‌ای برای حضور در مناظره تمایل نداشته باشند. هر کسی که برای مناظره اعلام آمادگی کند، به‌صورت عادلانه امکان فراهم است. حتی در محافل عمومی نیز این امکان برای مناظرات مهیاست و این نیز به تمایل خود افراد برای حضور در مناظرات بستگی دارد.

دلایل بیشترین رد صلاحیت‌ها و آمار کاندیداهای نهایی انتخابات

● جناب داوری، پس از این گام‌های انتخاباتی، می‌رسیم به میحت پر حرف‌وحديث بررسی صلاحیت‌ها. این نقدها همچنان وجود دارد که تعداد ردصلاحیت‌ها زیاد بود. کمی شفاف‌تر از دلایل و تعداد ردصلاحیت‌ها بگویید. در ثبت‌نام قطعی افراد برای انتخابات مجلس دوازدهم، ۸۹۲نفر برای حوزه انتخابیه مشهد و کلات ثبت‌نام کردند. از پنج مرجع قانونی استعلام گرفته شد و نتیجه بررسی صلاحیت‌ها به هیئت نظارت اعلام شد. در مرحله بعد نتایج بررسی صلاحیت‌ها به‌صورت کتبی به خود کاندیداها اعلام شد. برخی کاندیداها به نتیجه بررسی صلاحیتشان اعتراض داشتند و به اعتراض آن‌ها هم رسیدگی شد. نوزدهم بهمن نتایج نهایی بررسی صلاحیت‌ها اعلام شد که بر اساس آن صلاحیت ۵۳۳کاندیداز حوزه انتخابیه مشهد تأیید شد و این افراد در انتخابات یازدهم اسفند با هم رقابت خواهند کرد.

در همه این مراحل قانون مدنظر بوده است. ضمن اینکه در انتخابات مجلس شورای اسلامی احراز صلاحیت مدنظر بوده است. بنابراین برخی افراد ردصلاحیت نشده‌اند، بلکه صلاحیتشان احراز نشده است. در هیئت اجرایی باید از مراجع پنج‌گانه استعلام گرفته شود. هیئت‌های اجرایی مبتنی بر قانون این استعلام‌ها را دریافت می‌کنند. در هیئت اجرایی بیشتر عدم احراز صلاحیت‌ها به این دلیل بود که طبق قانون باید علاوه بر دیگر بندهای قانونی، هر کاندیدا باید پنج سال سابقه اجرایی یا پژوهشی یا قضایی یا آموزشی ارائه می‌کرد. ۳۱۱نفر به دلیل بنده ماده ۳ که به همین موضوع مربوط بود، احراز صلاحیت نشدند. آن‌ها بایست هنگام ثبت‌نام این پنج سال سابقه اجرایی را با رگذاری می‌کردند. ۴۱۹نفر در مرحله اول احراز صلاحیت شدند و پس از رسیدگی به اعتراض‌ها، بیش از صد نفر دیگر به جمع کاندیداها اضافه شدند و تعدادشان به ۵۳۳نفر رسید. در عین حال، با همه کاندیداهایی که احراز صلاحیت نشدند، گفت‌وگو شد و دلایل هم به‌صورت کتبی به آن‌ها ابلاغ شد.

رصد هزینه‌های انتخاباتی کاندیداها

● در حوزه نظارت بر هزینه‌کردهای انتخابات چه نظارت‌هایی وجود دارد؟ بی‌شک شفافیت برای مردم در این زمینه مهم است، اما شاهد شفافیت نبودند. آیا در این دوره انتخابات نظارتی وجود دارد که معلوم شود مثلاً هر کاندیدا این پول‌های میلیونی و حتی شاید میلیاردی را از کجا آورده است؟ اتفاقاً قانون این را به‌صورت شفاف مشخص کرده است. چون در قانون انتخابات تغییر داشته‌ایم، امسال در چند محور اولین بار در قانون انتخابات بر شفاف‌سازی‌هایی ازجمله مباحث مالی تأکید شده است. همه افراد در زمان ثبت‌نام یک شماره حساب انتخاباتی باید اعلام می‌کردند و ثبت می‌شد. این شماره حساب انتخاباتی تنها جایی است که هزینه‌ها را از طریق آن انجام خواهند داد. هرکسی بخواهد به کاندیداها کمک کند، باید به همین شماره حساب کمک کند. کارگروهی نیز تعیین شده است که در هر حوزه انتخابیه باید سقف تبلیغات چقدر باشد و کارگروه نظارت می‌کند که سقف تبلیغات در هر منطقه و حوزه رعایت شود. بی‌شک تخلفات احتمالی رصد می‌شود.

● به بحث تخلفات رسیدیم که موضوع مهمی است. به‌خصوص در فضای مجازی که فضای گسترده‌ای است، رصد و نظارت بر تخلفات انتخاباتی پیچیده‌تر می‌شود. با توجه به تخریب‌ها، شایعات یا دیگر موارد تخلفی که در فضای مجازی امکان وقوع آن وجود دارد، نظارت‌ها چگونه است؟ در این بحث، متولیان هم فضای مجازی و هم فضای محیطی را رصد و تخلفات را ثبت می‌کنند. دستگاه قضایی نیز به این مسئله ورود پیدا می‌کند. حوزه فاوا و پلیس فتا نیز همه تخلفات فضای مجازی را پیگیری می‌کنند.

● پیشنهادتان برای افرادی که با صندوق‌های انتخابات قهر هستند، چیست؟

انتظارمان این است که مردم با هر نگاهی که دارند، برای اعتلای کشور و قدرتمندشدن کشورشان به این واجب شرعی و سیاسی و وظیفه اجتماعی لبیک بگویند. حتی اگر دلخور هستند یا به‌بخشی از کارها نقد دارند، یا بخشی از کارها را قبول ندارند و حتی اگر خود جمهوری اسلامی را قبول ندارند، به دلیل اینکه برای میهنشان اثرگذار باشند و در سرنوشتشان نقش داشته باشند و وطن و میهن آن‌ها در دنیا سرفراز باشد، در انتخابات مشارکت کنند.

● با این اقدامات برای جذب مشارکت در انتخابات پیش‌رو، به نظر‌تان میزان مشارکت مردم در مشهد در انتخابات پیش‌رو چقدر خواهد بود؟

بر اساس نظرسنجی‌ها از چند ماه گذشته، مشارکت در این دوره بیشتر از دوره قبل است. طبق برآورد ما، مشارکت مردم در انتخابات یازدهم اسفند امسال نسبت به دوره قبل انتخابات بیشتر خواهد بود.

● لیست‌های انتخاباتی و فعالیت ائتلاف‌ها شروع شده است. آیا ائتلاف‌ها باید مجوز بگیرند یا گروه‌های سیاسی می‌توانند برای انتخابات هر ائتلافی را تشکیل دهند؟ افراد، گروه‌ها، چهره‌ها، اقشار خاص و غیره برای لیست‌بندی و تبلیغ آن در بستر فضای مجازی و فضای محیطی محدودیتی دارند یا خیر؟

نحوه ائتلاف به افرادی که ائتلاف می‌کنند، بستگی دارد. یک بخش احزاب و تشکل‌های رسمی هستند که مجوز گرفته‌اند و ممکن است عده‌ای هم در بین گروه‌ها و خود افراد ائتلاف کنند و به مردم خودشان را معرفی کنند. در این باره نیاز به مجوز نیست و سخت‌گیری خاصی صورت نمی‌گیرد.

● به‌طور کلی تعدد لیست‌ها را مثبت می‌دانید یا خیر؟ در بحث رأی‌دادن نیز بهتر است مردم لیستی رأی دهند یا فردی؟

بر اساس قانون مردم آزاد هستند که هر طور دوست دارند، رأی بدهند. در شهرهای بزرگ و کلان شهرها شناسایی و بررسی همه کاندیداها برای همه سخت است. بنابراین بخش‌های مختلف، ائتلاف‌ها و غیره می‌توانند افراد را شناسایی و به مردم معرفی کنند. برای ما مهم این است که مردم به تشخیص برسند و رأی دهند. مردم ما نیز همواره تلاش کرده‌اند به افراد اصلاح رأی بدهند. بنابراین خیلی مهم نیست که به لیست رأی بدهند یا غیرلیست. اما طبق قاعده‌ای نانوشته، در کلان‌شهرها بیشتر به لیست‌ها توجه می‌شود.

● در نهایت اینکه برای روز انتخابات و تکرار نشدن برخی نواقص و مشکلات دوره‌های گذشته مثل سردرگمی مردم در پیدا کردن شعب اخذ رأی یا معطلی آن‌ها چه برنامه‌ریزی‌هایی شده است؟ برای انتخابات در جانیمایی صندوق‌ها و شعب اخذ رأی تحول ایجاد کرده‌ایم. سه ماه بررسی کردیم تا شعب را به گونه‌ای جانمایی کنیم که در کلونی‌های جمعیت باشد. شعب اخذ رأی را به حدود ۱۸درصد بیشتر از دوره قبل افزایش دادیم. دوم اینکه در گذشته از عوامل اجرایی بیشتر از اداری‌ها استفاده می‌شد، اما در این دوره آن‌ها را از بین مردم و به‌نوعی از افراد محلی انتخاب کردیم. نخبگان و اقشار خاص را در نظر گرفتیم که هم در سلامت انتخابات و هم برگزاری بهتر انتخابات بتوانند نقش آفرینی کنند. نوعی نوآوری در شعب اخذ رأی ایجاد کردیم و سعی کردیم به گونه‌ای با رأی‌دهندگان برخورد شود

افرادی که دلخور یا منتقد هستند، برای وطن پای صندوق‌های رأی بیایند

● جناب فرماندار، درصد مشارکت در این دوره انتخابات را پیش‌بینی بفرمایید. فکر می‌کنید چند درصد مردم در انتخابات پیش‌رو مشارکت می‌کنند؟ درصد را مردم تعیین می‌کنند، آن هم با حضورشان. درواقع درصد را مردم رقم می‌زنند. آنچه مهم است، اینکه همانند راهپیمایی ۲۲بهمن که همه را انگشت به‌دهان گذاشت و از حضور و جمعیت مردم شگفت‌زده شدند، در انتخابات مجلس شورای اسلامی نیز ان‌شاء... به همین شکل مردم حماسه خواهند آفرید.

● فکر می‌کنید چقدر اقداماتتان برای جذب مشارکت مردم در انتخابات اثربخش بوده است؟ یکی از بخش‌هایی که امسال به آن پرداختیم، بحث مشارکت در انتخابات بود. به افراد مختلف در انتخابات نقش دادیم تا انتخابات را باشکوه برگزار کنیم. درباره اثربخشی یا نقد و بررسی عملکردمان از دیدگاه مردم نیز می‌خواهیم در سامانه‌ای ارتباط دوطرفه با مردم ایجاد کنیم تا مردم هم نظراتشان را اعلام کنند. به‌زودی از این سامانه رونمایی خواهیم کرد. یک کمیته‌ا رزیابی از عملکردمان نیز گذاشته‌ایم تا نواقص را به‌ما معرفی کند.

نظر فرماندار درباره رأی‌دادن به لیست یا کاندیدای مستقل

● در فرایند انتخابات به بحث الکترونیک‌بودن اشاره‌ای نکردید که چرا به این دوره نرسید. چه مواععی برای برگزاری انتخابات الکترونیک در مشهد وجود داشته است؟ قرار بود بخشی از انتخابات به‌صورت الکترونیکی برگزار شود. توافقاتی در وزارت کشور صورت گرفت و با نظر شورای نگهبان مقرر شد طبق تکلیف قانون انتخابات چهار حوزه انتخابیه به‌صورت الکترونیک برگزار شود. ما برای مشهد متقاضی بودیم و آمادگی هم داشتیم، اما انتخاب نشدیم.

● در اصطلاح ما رسانه‌ای‌ها، بحث انتخابات در محافل عمومی و غیره خیلی داغ نشده است. برای داغ‌شدن تنور انتخابات به‌جز برنامه‌هایی مانند مناظرات و فضارآرایی شهری، چه برنامه‌هایی باید در دستورکار قرار بگیرد؟

ما معتقدیم اکنون حسن انتخابات در بین مردم هم دیده می‌شود. بر اساس رصد ما از محافل و گفت‌وگوها، تشکل‌ها و احزاب و گروه‌ها مباحث انتخابات را مطرح می‌کنند. البته بخشی از جامعه منتظر است که زمان تبلیغات فرا برسد و آن زمان بتوانند کاندیدای مدنظرشان را انتخاب کنند. حتی قرار است در برخی خیابان‌های مشهد کافه گفت‌وگو راه بیفتد و مردم با هم گفت‌وگو کنند. درواقع این خیابان‌ها در هفته پایانی نزدیک به انتخابات به «خیابان انتخاب» تبدیل خواهند شد.

اعلام مکان‌های شعب اخذ رأی در مسیر باب «نشان» و در فضای مجازی

که افراد تکریم شوند. همچنین شعب اخذ رأی را علاوه بر مسیرباب «نشان»، در فضای مجازی نیز اعلام خواهیم کرد. در هر ناحیه هم شعب اخذ رأی را معرفی خواهیم کرد تا مردم به‌آسانی بتوانند نشانی شعب اخذ رأی را پیدا کنند.

● و اما حرف آخر! اگر نکته‌ای مانده است، بفرمایید.

مردم ما درباره امانتی که به ما داده‌اند، خاطرشان آسوده باشد و بی‌شک امانت‌داری می‌کنیم. برای ما مهم نیست نام چه کسی از صندوق رأی درخواهد آمد. آنچه برای ما مهم است، فراهم‌کردن فضای مناسب برای انتخابات است تا مردم به کاندیدایی که از نظر خودشان اصلاح است، رأی بدهند.

